

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **A. B.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátkou Mgr. Evou Holou, Ph.D.
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2023, č. j. MV-104826-4/SO-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „žalovaná“) ze dne 2. 8. 2023, č. j. MV-104826-4/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

„správní řád“) zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 26. 4. 2023, č. j. OAM-7790-26/TP-2022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodlo o žádosti žalobkyně podané dne 12. 5. 2022 o povolení k trvalému pobytu dle § 67 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) tak, že žádost se zamítá dle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců pro nesplnění podmínek uvedených v § 67 tohoto zákona.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně namítala, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné a vnitřně rozporné s předchozími vlastními závěry. Žalovaná v prvním rozhodnutí (ze dne 15. 11. 2022 č.j. MV-163275-4/SO-2022) vytkla správnímu orgánu I. stupně vady v odůvodnění, aby následně nekonzistentně a nepochopitelně v druhém rozhodnutí učinila stejně chybné závěry, takový postup porušuje základní princip legitimního očekávání v konzistentní a pečlivý přezkum správního rozhodnutí.
4. Správní orgán I. stupně při ve svém prvním a shodně i druhém rozhodnutí konstatoval, že trvalý pobyt je nejvyšší pobytové oprávnění a k jeho udělení mohou vést pouze zcela výjimečné okolnosti, ty však u žalobkyně nebyly dány, což zdůvodnil pouze tvrzenou nevěrohodností azylového příběhu žalobkyně a odkázal ji na jiná pobytová oprávnění (vízum za účelem strpění pobytu či podání žádosti o udělení víza ke vstupu skrze zastupitelský úřad ČR v zemi původu). Žalovaná přitom první rozhodnutí s takovými závěry zrušila s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které musí správní orgán formulovat konkrétní možnosti reálně dostupných pobytových alternativ. Později však žalovaná v napadeném rozhodnutí dostupnost jiných pobytových oprávnění, stejně jako správní orgán I. stupně, vůbec nehodnotila, respektive její úvahy byly zčásti nesrozumitelné. Žalovaná opět poukázala na možnost podat žádost o vydání pobytového oprávnění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a dále uvedla, že s ohledem na nařízení vlády č. 200/2022 Sb. ze dne 22. 6. 2022 mají občané Ruské federace omezené možnosti získání pobytového oprávnění, existuje pouze možnost podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. K tomu žalobkyně namítala, že zmíněné vízum za účelem strpění pobytu je pouze teoretickou možností, neboť v praxi není vydáváno, podání žádosti o vízum ani není spojeno s fikcí pobytu a žalobkyně by proto musela v každém případě vycestovat. Navíc je nepravděpodobné, že správní orgán, který neudělil mezinárodní ochranu ani trvalý pobyt, rozhodne pozitivně o udělení tohoto výjimečného víza. Jiné pobytové oprávnění se přitom v situaci žalobkyně nenabízí. Závěry žalované i správního orgánu I. stupně o pobytové alternativě jsou tak zcela odtržené od účinné právní úpravy i stávající praxe a jsou v rozporu s § 3 správního řádu. Předmětné povolení k trvalému pobytu, které bylo z právní úpravy později vypuštěno, bylo pro žalobkyni jedinou možností, jak se vyhnout riziku pronásledování a vážné újmy v Ruské federaci, ale také vidět své rodiče.
5. Dále žalobkyně namítala porušení § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, jelikož nebyla posouzena proporcionalita vydaného rozhodnutí, porušení § 3 správního řádu, neboť Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, a porušení § 67 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ohledně důvodů hodných zvláštního zřetele. Nelze odhlížet od kontextu tohoto již zrušeného ustanovení, do zákona o pobytu cizinců bylo vloženo jako reakce na situaci, kdy se žadatel nekvalifikoval na udělení azylu, ale s ohledem na jeho dlouholetý pobyt na území ČR by bylo nepřiměřené mu neposkytnout jakoukoli pobytovou alternativu řešitelnou bez nutnosti vycestovat do země původu. Na udělení tohoto pobytu dosáhne vedle specifických kategorií osob uvedených v § 67 zákona o pobytu cizinců jen osoba, u které byly dány jiné zvláštní okolnosti zařaditelné pod neurčitou kategorií „důvodů hodných zvláštního zřetele“.

6. Žalovaná požadovala, aby žalobkyně důvody hodné zvláštního zřetele tvrdila a prokázala, žalobkyně přitom tvrdila celou řadu skutečností, které pod takovou kategorií spadají, některé byly i prokazatelně a nespochybnitelně doloženy. Poukázala na obavy z návratu do Ruské federace s ohledem na svou čečenskou národnost a minulé pronásledování, dále poukázala na skutečnosti spojené s probíhajícím konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou a na existenci rodinného života na území Německa, kde její rodiče získali humanitární azyl z důvodu těžkého zdravotního stavu otce žalobkyně, který se i kvůli tomuto nemůže navrátit do Ruské federace. Žalobkyně také uváděla, že jiné pobytové oprávnění získat nemůže. Žalovaná i správní orgán I. stupně ale hodnotily jen část tvrzení žalobkyně, v podstatě vyšly ze závěrů učiněných v řízení o mezinárodní ochraně, jejich argumentace byla téměř výhradně postavena na hodnocení (ne)věrohodnosti tvrzení žalobkyně, k čemuž však byly podklady ve správním spise přes návrhy žalobkyně na jejich doplnění zcela nedostatečné. Žalovaná totiž neměla k dispozici ani samotné protokoly o pohovoru žalobkyně, ani s ní neprovedla pohovor, a vycházela pouze z reprodukováných závěrů ministerstva a krajského soudu (kdy navíc vycházela pouze z druhého rozsudku), čímž byl porušen § 3 správního řádu. Navíc zcela absentovaly informace o situaci v zemi původu, což bylo pro posouzení věrohodnosti tvrzení žalobkyně zcela klíčové.
7. Neudělení trvalého pobytu představuje zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně ve smyslu judikatury ESLP a Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) k článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), žalobkyně totiž nemá možnost jiného pobytového oprávnění a povinnost vycestování je v jejím případě spojená s nemožností návratu. Její situace ve vztahu k čl. 8 Úmluvy zcela odpovídá intencím vymezeným judikaturou NSS k nepřipustnému porušení tohoto ustanovení (rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71).
8. Napadené rozhodnutí je také porušením čl. 3 Úmluvy. Před odchodem z Ruska žila žalobkyně s rodinou v soustavném útlaku, v obavách z únosu a mučení. Tyto potíže se odvíjely od politických aktivit otce žalobkyně, který pracoval ve vládě prezidenta Maschadova a mezi lety 2012-2014 se pravidelně účastnil politických mítinků a chodil na demonstrace, od roku 2012 čelil soustavnému pronásledování, fyzickým útokům, únosu, zadržování a vyslýchání tajnou policií a kadyrovci. V roce 2014 na něj byl spáchán pokus o vraždu, když do něj najelo auto. V roce 2016 otec uprchl do Německa. Po jeho odchodu čelila rodina perzekuci, docházelo k opakovaným násilným domovním prohlídkám, které mimo jiné probíhaly v noci ozbrojenými muži v uniformách kadyrovců, ptali se na otce, nadávali, někteří členové rodiny byli bití a sprostě uráženi. Během jedné prohlídky byly členům rodiny zabaveny průkazy totožnosti, při další fyzicky napadli bratra žalobkyně, kterého odvedli a druhý den se vrátil zbitý. Rodina proto musela

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

opustit město, ve kterém bydleli, nebyli hlášeni na žádné adrese a skrývali se, žalobkyně od konce května 2016 pobývala na farmě mimo své původní bydliště. Druhý bratr s rodinou neuprchl a zůstává do dnešního dne s rodinou nezvěstný. Aktuální situace v Rusku je navíc po zahájených operacích na Ukrajině vážnější než dříve, dochází k potírání opozice, v Čečensku je pak situace pod vedením Kadyrova vůbec nejhorší. Dle informací ruského lidskoprávního aktivisty a novináře G. Š. válka pravděpodobně zvýší potřebu represivní sociální kontroly a dojde k využití moci k budování legitimacy. Kadyrovci se také měli objevit mezi jednotkami, které se dopustily brutálního obléhání Mariupolu. Stávající situace je také podle některých zdrojů využívána k vyřizování účtu s oponenty. Žalobkyně proto měla za to, že její návrat do země původu, navíc bez mužského doprovodu, by byl spojen s hrozbou vážné újmy v podobě fyzického násilí, včetně mučení či nelidského a ponižujícího zacházení a psychického nátlaku, což je v rozporu s mezinárodněprávními závazky České republiky, konkrétně s principem non-refoulement.

9. Navrhla, aby soud zrušil napadené i prvostupňové rozhodnutí a věc vrátil k dalšímu řízení. Dále navrhla, aby jí soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
10. Doplněním žaloby ze dne 18. 9. 2023 žalobkyně soudu zaslala aktuální rozhodnutí Ministerstva vnitra OAMP ze dne 7. 9. 2023, č. j. OAM-05863-5/ST-2023 ve věci víza za účelem strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Tímto rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta žádost o jediné alternativní pobytové oprávnění a jedinou zbývající možností pro ni tak je nezávislý přezkum neudělení trvalého pobytu soudem.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná trvala na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a odmítla námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné. V podrobnostech odkázala na obsah napadeného rozhodnutí, zejména na odůvodnění v části III, a na spisový materiál.
12. K žalobním bodům uvedla, že se nijak neliší od námitek uplatněných v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a žalovaná se s nimi v napadeném rozhodnutí již dostatečně zabývala. Žaloba nepřináší novou relevantní argumentaci, která by správnost napadeného rozhodnutí zpochybňovala.
13. Navrhla zamítnutí žaloby.
14. Ve vyjádření k doplnění žaloby ze dne 3. 10. 2023 dodala, že žalobkyni nebylo prominuto splnění zákonných podmínek s ohledem na neprokázání jiných důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Na tuto skutečnost nemá vliv, zda bylo žalobkyni později uděleno vízum strpění, či nikoliv.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 12. 5. 2022 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 67 odst. 1 a odst. 4 zákona o pobytu cizinců. V průvodním dopise k žádosti uvedla, že řízení o mezinárodní ochraně trvalo v jejím případě 4 roky a 3 měsíce (od 30. 1. 2018 do 26. 4. 2022), přičemž po celou dobu řízení pobývala na území České republiky, podmínka nepřetržitého pobytu a trvání řízení o mezinárodní ochraně tak byla splněna, příslušná rozhodnutí přiložila. Důvody hodné zvláštního zřetele shledala v tom, že její návrat do země původu je spojen s hrozbou Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

vážné újmy v podobě fyzického násilí, včetně mučení či nelidského a ponižujícího zacházení, a psychického nátlaku, aktuální situace v Rusku je mnohem vážnější než dříve, v řízení o mezinárodní ochraně došlo k pochybení na straně právního zástupce, kdy nebyly včas doplněny důvody kasační stížnosti, žalobkyně se již čtyři roky nachází ve správním řízení bez konečného výsledku, což je dlouhý čas nejistoty, a otec a matka žalobkyně získali v Německu humanitární pobytové oprávnění z důvodu špatného zdravotního stavu otce.

16. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 15. 8. 2022, č. j. OAM-7790-10/TP-2022 byla žádost zamítnuta dle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců pro nesplnění podmínek uvedených v § 67 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně v odůvodnění konstatoval, že v případě žalobkyně nebyl shledán žádný důvod hodný zvláštního zřetele, na podkladě závěrů řízení o mezinárodní ochraně shledal, že její azylový příběh se zakládá na smyšlených problémech otce, který v zemi původu nebyl z azylově relevantních důvodů pronásledován, v tomto kontextu pak nemůže být pronásledována ani žalobkyně. Povolení k trvalému pobytu je nejvyšším pobytovým oprávněním pro cizí státní příslušníky, není však jediným druhem pobytového oprávnění a žalobkyně má možnost usilovat i o druh jiný.
17. Žalobkyně podala proti rozhodnutí ze dne 15. 8. 2022, č. j. OAM-7790-10/TP-2022 odvolání dne 25. 8. 2022, které bylo doplněno dne 12. 9. 2022.
18. Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 11. 2022, č. j. MV-163275-4/SO-2022 rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 8. 2022, č. j. OAM-7790-10/TP-2022 zrušila a věc vrátila k novému projednání s odůvodněním, že součástí správního spisu jsou pouze dokumenty doložené žalobkyní, správní orgán I. stupně své rozhodnutí zakládal i na podkladech, které nebyly součástí správního spisu (zejména podkladech z řízení o mezinárodní ochraně), a v rozporu s judikaturou NSS (viz rozsudek ze dne 23. 3. 2011 č.j. 4 As 5/2011-101) se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v případě žalobkyně přichází v úvahu některý z alternativních pobytových režimů.
19. Správní spis byl následně doplněn o zápis o pohovoru konaném dne 22. 2. 2017 v X s otcem žalobkyně s překladem do českého jazyka, rozsudek Správního soudu v Minden ze dne 31. 10. 2018, 8 K 3697/17.A s překladem do českého jazyka, rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 26. 10. 2020, č. j. OAM-104/ZA-ZA11-ZA21-R2-2018 o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni (dále jen „rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany“), rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 9. 2021, č.j. 43 Az 16/2020-94 o zamítnutí žaloby žalobkyně a její sestry proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2022, č.j. 7 Azs 349/2021-66 o odmítnutí kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. K tomu žalobkyně navíc přiložila kopii doplnění kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 4. 2022 a lékařskou zprávu Nephrologie Paderborn ze dne 24. 11. 2022 v německém jazyce.
20. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 26. 4. 2023 rozhodl správní orgán I. stupně o zamítnutí žádosti dle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců pro nesplnění podmínek uvedených v § 67 tohoto zákona. Správní orgán I. stupně v odůvodnění nejprve konstatoval, že žalobkyně naplnila podmínky uvedené v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť pobývala na území ČR nepřetržitě po dobu delší než čtyři roky, v době podání žádosti na území pobývala v rámci přechodného pobytu a žádost podala

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

v souladu s § 67 odst. 5 zákona o pobytu cizinců do dvou měsíců od pravomocného ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, které probíhalo nejméně poslední dva roky. Vzhledem k tomu, že žalobkyně není osobou uvedenou v odst. 2 a odst. 3 § 67 zákona o pobytu cizinců, zabýval se správní orgán I. stupně blíže tím, zda jsou v jejím případě dány důvody hodné zvláštního zřetele a žalobkyně tak splňuje podmínku uvedenou v odst. 4 tohoto ustanovení, vycházel přitom zejména z informací získaných v rámci řízení o žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Důvody hodné zvláštního zřetele musí být vždy odůvodněny skutečnostmi svým způsobem výjimečnými či za daných okolností naléhavě vyžadujícími udělení trvalého pobytu na území, musí se jednat o případy vážné, kdy nelze pobytový status cizince řešit jinak. Dle judikatury NSS (viz rozsudek č.j. 5 As 103/2011-62) pak břemeno tvrzení leží na žalobkyni, je na ní, aby tvrdila skutečnosti, které by mohly být shledány za důvody hodné zvláštního zřetele. Správní orgán I. stupně považuje za klíčové zejména rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a další podklady z tohoto řízení, které doplnil do spisu, neboť žalobkyně v obou řízeních uvedla totožné důvody, které jsou dle jejího názoru hodné zvláštního zřetele. Důvodem žádosti žadatelky měly být obavy z jednání tzv. kadyrovců, kteří měli obtěžovat jejího otce, jehož problémy se pak dotýkaly celé rodiny, žalobkyně sama však žádnou činnost nevyvíjela. Správní orgán v rámci řízení o mezinárodní ochraně na základě porovnání s příběhem otce označil příběh žalobkyně za nevěrohodný a shledal, že žalobkyně ve vlasti perzekučnímu jednání vystavena nebyla. Podrobně uvedl, že v rámci řízení o mezinárodní ochraně si správní orgán opatřil i zprávy o zemi původu a rozhodné části z azylového řízení otce z roku 2017 v Německu, za zásadní považoval správní orgán I. stupně vyjádření otce žalobkyně ohledně jeho situace od roku 2014, kdy dle tvrzení žalobkyně žil otec po sražení autem do roku 2016 do svého odjezdu do Německa v X oblasti, kde nic nedělal a pouze se léčil; otec žalobkyně ale ve své výpovědi nejprve uvedl, že žil ve vesnici X do ledna 2016, kdy odjel do X, kde pobýval další 4 měsíce v pronajatém bytě, následně svou výpověď upravil a uvedl, že od nehody v roce 2013 žil ve vesnici blízko X a ve vesnici X byl jenom několik dní v lednu 2016; za zcela zásadní lze považovat informaci od otce žalobkyně, že v období mezi rokem 2014 a vycestováním v květnu 2016 se nic zvláštního nestalo, což bylo v přímém rozporu s tvrzením žalobkyně, dle které měly právě v tomto období gradovat domovní prohlídky žalobkyně a další přidružené problémy. Otec žalobkyně uvedl, že byl unesen, vyslýchán, zmlácen a vykoupen až poté, co mu byl v Německu odeprán status uprchlíka a po přicestování svých dcer do Německa, vzhledem k těmto pozdějším úpravám jeho výpovědi byla jeho výpověď německým orgánem vyhodnocena jako nevěrohodná, následně byl otci udělen jiný druh legálního pobytu na základě špatného zdravotního stavu. Na základě stejných důvodů tedy již bylo rozhodováno v rámci řízení o mezinárodní ochraně, kde byly tyto důvody označeny jako nepravdivé, účelově podané a výpověď žalobkyně jako nevěrohodná. Správní orgán tak na podkladě těchto závěrů v prvostupňovém rozhodnutí shledal, že žalobkyně své důvody pro udělení mezinárodní ochrany spojovala s činnostmi otce a z nich plynoucími potížemi, tyto jeho problémy ale nebyly žádným způsobem prokázány, a to ani v rámci řízení o povolení k trvalému pobytu, žalobkyně ani její otec tedy dostatečně neprokázali, že by v zemi původu byli pronásledováni, případně že rozsah pronásledování lze považovat za důvod hodný zvláštního zřetele. Pokud žalobkyně uvádí, že její otec je strůjcem jejich problému, ale zároveň nebylo prokázáno, že ten byl v zemi původu z azylově relevantních důvodů pronásledován, pak ani samotná žalobkyně nemůže být v tomto kontextu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

pronásledována. Nelze tedy souhlasit s názorem žalobkyně, že její návrat do země původu je spojen s hrozbou vážné újmy v podobě fyzického násilí, včetně mučení a ponižujícího zacházení, a psychického nátlaku. Ani aktuální situace v Rusku po zahájených válečných operacích na Ukrajině není důvodem hodným zvláštního zřetele. Jestliže otec žalobkyně nebyl v zemi původu z azylově relevantních důvodů pronásledován nebo to aspoň dostatečně neprokázal, nemůže být pronásledována ani žalobkyně. Nehrozí ji ani mobilizace. Správní orgán I. stupně shrnul vyjádření žalobkyně k podkladům, kde poukazovala též na špatný zdravotní stav jejího otce, nezpochybňoval závažnost jeho zdravotního stavu, nicméně uvedl, že ani tato skutečnost není důvodem hodným zvláštního zřetele. Povolení k trvalému pobytu je nejvyšším pobytovým oprávněním pro cizí státní příslušníky, není však jediným druhem pobytového oprávnění, v případě žalobkyně se tak může jednat např. o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území dle § 31 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, případně podání žádosti o povolení k pobytu přes zastupitelský úřad v jiné zemi. Shledal, že žalobkyně je soběstačnou a práceschopnou, má též možnost usilovat o pobytové oprávnění v jiném evropském státě, zejména v SRN, kde pobývají její rodiče. Správní orgán I. stupně s ohledem na uvedené konstatoval, že žalobkyně nesplnila podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu dle § 67 zákona o pobytu cizinců, konkrétně neprokázala, že by předkládané důvody bylo možné podkládat za hodné zvláštního zřetele dle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

21. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně dne 3. 5. 2023 odvolání, ve kterém uvedla, že správní orgán I. stupně ani po předchozím zrušení prvního rozhodnutí nedostal nárokům žalované na vydání nového rozhodnutí, opět vyšel z kusých informací a nedostatečného zjištění stavu věci a některé jeho úvahy jsou pouze v rovině prohlášení či domněnek a nesplňují tak podmínky řádného odůvodnění. Správní orgán I. stupně opět nezařadil do spisu podstatné dokumenty, zejména protokoly z pohovorů ve věci mezinárodní ochrany a informace o zemi původu, ani neprovedl s žalobkyní pohovor a nezjistil tak dostatečně skutkový stav. Další vady spočívají v tom, že neodůvodnil, proč jako hodné zvláštního zřetele nezohlednil důvody, které žalobkyně tvrdila, nesprávně zhodnotil věrohodnost tvrzení žalobkyně ohledně obav z návratu do země původu a pobytové alternativy, které v prvostupňovém rozhodnutí zmiňoval, jsou odtržené od reality i stávající praxe a nejsou reálně dostupné.
22. Napadeným rozhodnutím ze dne 2. 8. 2023 žalovaná podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítla odvolání a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Žalovaná dospěla k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval zcela v souladu s ustanoveními správního řádu a zákonem o pobytu cizinců. V případě žalobkyně není pochyb o tom, že splnila podmínku stanovenou v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nesplnila však (a ani to netvrdila) podmínky uvedené v odst. 2 a 3 tohoto ustanovení. Žalovaná se ztotožnila s názorem správního orgánu I. stupně, že v řízení žalobkyně nedoložila žádné důkazy, které by svědčily tomu, že v jejím případě existují „jiné důvody hodné zvláštního zřetele“ podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, tedy které by vedly k vydání povolení k trvalému pobytu na území, jakožto nejvyššího pobytového oprávnění. Dané řízení je řízením o žádosti dle § 44 a násl. správního řádu, a je tedy ovládáno zásadou dispoziční. Bylo proto na žalobkyni, aby doložila veškeré doklady, ze kterých vyplývají důvody zvláštního zřetele hodné (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 11. 2009, č.j. 2 As 17/2009-60, konkrétně k břemenu tvrzení ohledně existence důvodů hodných zvláštního zřetele pak rozsudek NSS ze dne 8. 7. 2011, č.j. 3 As 5/2011-72), jde o neurčitý právní pojem, přičemž Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

se musí jednat o závažné důvody k udělení trvalého pobytu. Správní orgán I. stupně založil do spisu doklady týkající se řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně i jejího otce v Německu, přesto posoudil i skutečnosti, které mu byly k osobě žalobkyně známy u úřední činnosti. Bylo zjištěno, že žalobkyně je svobodná, bezdětná a má na území sestru, která se nachází v obdobné situaci, není politicky aktivní a z její výpovědi nevyplývalo, že by byla členkou politické strany či skupiny. Její rodiče se nacházejí v Německu, kde jim bylo uděleno pobytové oprávnění s ohledem na zdravotní stav otce žalobkyně, nikoli na základě skutečností odůvodňujících obavy z návratu do země původu. V rámci řízení o mezinárodní ochraně byl příběh žalobkyně označen za nevěrohodný, byť konzistentně podaný, neboť se zakládá na smyšlených problémech jejího otce, který několikrát upravoval svou výpověď. Žalobkyně v průběhu řízení o udělení trvalého pobytu neuvedla jiné skutečnosti, které by nebyly součástí řízení o mezinárodní ochraně a které by zpochybňovaly učiněné závěry, tyto závěry tak lze použít i na projednávanou věc. S ohledem na tato zjištění lze mít za to, že její návrat do země původu je reálný. K možnosti alternativního pobytového oprávnění žalovaná uvedla, že pokud existují důvody na vůli žalobkyně nezávislé bránící jí ve vycestování z území, má možnost podat žádost o vydání pobytového oprávnění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. S ohledem na nařízení vlády č. 200/2022 Sb. ze dne 22. 6. 2022 mají občané Ruské federace omezené možnosti získání pobytového oprávnění v zemi původu, tam je možné podat pouze žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení soužití rodiny dle § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V průběhu řízení žalobkyně odkazovala na rodiče žijící v Německu, není ji bráněno v podání žádosti i v jiném evropském státě, pokud zde chce realizovat svůj rodinný život (např. soužití s rodiči). S ohledem na zjištěné nesrovnalosti v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyly v případě žalobkyně shledány jiné důvody hodné zvláštního zřetele, kterými by bylo možné prominout splnění zákonných podmínek pro udělení pobytového oprávnění, správní orgán I. stupně se dostatečně zabýval i možností alternativ pobytu v případě žalobkyně. Správní orgán I. stupně také dostatečně zjistil skutkový stav věci a své závěry srozumitelně odůvodnil, vzal v potaz, že rodiče žalobkyně žijí v Německu včetně zdravotního stavu otce, reagoval též na namítanou aktuální situaci mezi Ukrajinou a Ruskem, která rovněž není důvodem hodným zvláštního zřetele, a vyjádřil se, z jakých důvodů nezařadil navržené důkazy do správního spisu (nebylo nutné zjišťovat další skutečnosti o zemi původu). V případě žalobkyně nebyly zjištěny ani žádné skutečnosti, které by vedly k závěru, že zamítnutí žádosti by bylo v rozporu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Důvodem je především skutečnost, že odkazovala pouze na obavu z hrozící újmy v zemi původu, která nebyla v řízení dostatečně prokázána, a rodinu žijící na území, se kterou by se v případě zamítnutí žádosti nemohla vidět. Zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu pro žalobkyni neznamená nutnost vycestovat z území, nepokusila se o získání nižšího pobytového oprávnění vyjma víza strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s.ř.s.“). Při přezkoumávání vycházel soud ze

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

24. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobkyně i žalovaná souhlasily s projednáním věci bez jednání.
 25. Podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána v zákonné lhůtě. Do doby pobytu podle věty první se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba, po kterou byl cizinec žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem, který byl strpěn na území podle zákona o azylu. Nepřetržitost pobytu na území je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 7 dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému anebo trvalému pobytu; to neplatí, pokud platnost těchto pobytových oprávnění byla zrušena.*
 26. Podle § 67 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *povolení k trvalému pobytu se při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 vydá, je-li žadatelem cizinec, který a) je mladší 18 let, b) se není schopen sám o sebe postarat z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo c) je osamělý a starší 65 let.*
 27. Podle § 67 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *povolení k trvalému pobytu se může při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 dále vydat, je-li žadatelem cizinec, a) který je rodičem cizince uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b), b) kterému byl rozhodnutím příslušného orgánu cizinec uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) svěřen do péče, nebo c) který je jiným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii cizince uvedeného v odstavci 2, na jehož osobní péči je cizinec uvedený v odstavci 2 závislý.*
 28. Podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *žádost je při splnění podmínek v odstavci 1 oprávněn podat i cizinec, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.*
 29. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) *každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života.*
 30. Podle čl. 3 Úmluvy *nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
 31. Ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců upravuje podmínky pro vydání povolení cizincům, kteří pobývají na území v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany.
 32. První podmínkou je, že žádost podal cizinec, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu a na území České republiky pobýval nepřetržitě minimálně čtyři roky (§ 67 odst. 1 věta první). Do této doby se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba pobytu po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o kasační stížnosti (§ 67 odst. 1 věta druhá). Zákon dále upřesňuje, že nepřetržitost pobytu je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do sedmi dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení
- Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

k dlouhodobému anebo trvalému pobytu, která nebyla zrušena (§ 67 odst. 1 věta třetí). Druhou podmínkou je, že řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případně navazujících soudních řízení, trvalo poslední dva roky (§ 67 odst. 1 věta první) a žádost byla podána nejpozději do dvou měsíců po jeho pravomocném ukončení (§ 67 odst. 5). Třetí podmínkou je existence důvodu hodného zvláštního zřetele, přičemž může jít o důvody, se kterými zákon výslovně počítá (§ 67 odst. 2 a 3), nebo o jiné důvody hodné zvláštního zřetele (§ 67 odst. 4).

33. O splnění prvních dvou uvedených podmínek není v projednávané věci sporu. Řízení o mezinárodní ochranu žalobkyně bylo zahájeno dne 30. 1. 2018, pravomocně v něm bylo rozhodnuto dne 26. 4. 2022, kdy Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti. Žalobkyně podala dne 12. 5. 2022 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, o které jde v projednávané věci. Stejněho dne podala také žádost o vízum nad 90 dnů za účelem strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, které jí bylo uděleno s platností od 25. 7. 2022 do 10. 9. 2022, o další žádosti o vízum nad 90 dnů za účelem strpění pobytu bylo rozhodnuto dne 10. 10. 2022 a vízum za účelem strpění pobytu jí bylo uděleno s platností od 10. 10. 2022 do 6. 5. 2023.
34. Sporné je naplnění třetí podmínky, tedy zda byly v jejím případě dány jiné důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.
35. Pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ je neurčitý právní pojem vysokého stupně obecnosti. K neurčitým právním pojmům Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73 uvedl, že *„zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.“* Přímou k vymezení pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“ dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 Azs 249/2017-49 uvedl: *„Stěžovatel se mýlí ve svém názoru, že žalovaný měl při vymezení neurčitého pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“ povinnost uvést konkrétní případy, které pod něj spadají. Vyčerpávající vymezení neurčitého pojmu není z povahy věci možné. Jeho podstatou je právě neurčitost, která dává orgánu aplikujícímu právo možnost uvážení ohledně toho, které situace pod něj podřadí a které nikoli, včetně situací dříve nepředvídatelných. Jeho výklad je proto determinován konkrétní věcí a postací, pokud správní orgán rámcově vymezí obsah neurčitého pojmu na jejím skutkovém půdorysu (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73, publ. pod č. 701/2005 Sb. NSS, ze dne 15. 9. 2010, č. j. 1 Afs 45/2010-159, publ. pod č. 2189/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 27. 7. 2017, č. j. 3 Azs 288/2016-16). ... Samotná úvaha žalovaného, že v případě důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců musí jít o natolik závažné důvody, že vyžadují udělení povolení k trvalému pobytu cizinci, je zcela logická. Pokud má jít o důvody k udělení tohoto pobytového oprávnění, musí být hodnoceny ve vztahu k němu. Vzhledem k tomu, že se jedná o nejvyšší typ pobytového oprávnění pro cizince, je také případné se ptát, zda v konkrétním případě nepostačuje udělení typu nižšího (srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2016, č. j. 9 Azs 253/2016 – 30). Zákonodárce tak prostřednictvím neurčitých právních pojmů dává správnímu orgánu prostor k uvážení, zda konkrétní situace spadá do jeho obsahu, či nikoli.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

36. V rozsudku ze dne 28. 6. 2023, č. j. 2 Azs 70/2023-50 Nejvyšší správní soud konstatoval, že důvody hodnými zvláštního zřetele by měly být výjimečné a naléhavé skutečnosti.
37. Při udělování povolení k trvalému pobytu dle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců tak musí vždy jít o takové důvody hodné zvláštního zřetele, které jsou svým způsobem výjimečnými či naléhavými, a tyto důvody musí být řádně popsány a doloženy. K tomu viz rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2016, č. j. 5 Azs 133/2016-38, dle kterého: *„Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že podle § 3 správního řádu, jsou správní orgány povinny zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jejich úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. To ovšem stěžovatele nezbavuje břemene tvrzení a důkazního břemene, tedy povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 správního řádu), mají-li z nich správní orgány vycházet. Představa, že by správní orgány zjišťovaly všechny v úvahu připadající důvody, které by mohly vést k vyhovění žádosti, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů o povolení k trvalému pobytu žádá“.*
38. Žalobkyně namítala nedostatečné zjištění skutkového stavu, neboť žalovaná neměla k dispozici protokoly o pohovoru žalobkyně jako jediný přímý zápis výpovědi žalobkyně z řízení o mezinárodní ochraně, ani s ní nebyl proveden pohovor, rovněž zcela chyběly informace o zemi původu žalobkyně. Této námitce nelze přisvědčit.
39. Správní orgán I. stupně v návaznosti na zrušující rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2022 v souladu s jejími pokyny zařadil do spisu jednak doklady týkající se azylového řízení otce v Německu a dále doklady z řízení o mezinárodní ochraně žalobkyně v České republice, jedná se zejména o zápis o pohovoru konaném dne 22. 2. 2017 v X s otcem žalobkyně s překladem do českého jazyka, rozsudek Správního soudu v Minden ze dne 31. 10. 2018, 8 K 3697/17.A s překladem do českého jazyka, rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni ze dne 26. 10. 2020, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 9. 2021, č. j. 43 Az 16/2020-94 o zamítnutí žaloby žalobkyně a její sestry proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, usnesení Nejvyššího správní soudu ze dne 21. 4. 2022, č. j. 7 Azs 349/2021-66 o odmítnutí kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. Měl tak k dispozici řadu podkladů z uvedených řízení, kdy rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany velmi podrobně rekapitulovalo všechna tvrzení žalobkyně uvedená v žádosti, při pohovoru a doplňujících pohovorech (na což poukázal též správní orgán I. stupně), ani Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 30. 9. 2021 č.j. 43 Az 16/2020-94 žádné nedostatky při zjišťování skutkového stavu neshledal. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že žalobkyně v řízení o povolení k trvalému pobytu odkazovala na stejné důvody, které uváděla v rámci řízení o mezinárodní ochranu, kdy v předmětném řízení je označovala za důvody hodné zvláštního zřetele. Soud shledal, že se nejedná o vadu, pokud žalovaná vycházela zejména z konečného rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, které tvrzení žalobkyně uvedená v průběhu řízení shrnovalo. Žalobkyně v řízení o udělení pobytového oprávnění ani v žalobě totiž neuvedla žádné konkrétní námitky, v čem měl být takto zjištěný skutkový stav nedostatečný, jaké další podstatné skutečnosti měla žalovaná zjistit namítanými protokoly o pohovorech žalobkyně, v čem se tyto protokoly měly lišit od údajů, které správní orgán uvedl v rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, které obstálo i v soudním přezkumu krajského soudu, a to i z hlediska řádného zjišťování skutkového stavu. Stejně tak žalobkyně neuvedla, z jakých důvodů měl být skutkový stav doplňován při případném pohovoru se žalobkyní.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Námítka žalobkyně je tudíž zcela obecná a za shora uvedených okolností nezpůsobila zpochybnit skutkový stav, ze kterého žalovaná vycházela. Pokud jde o informace o zemi původu k posouzení věrohodnosti žalobkyně resp. důvodnosti jejích obav z hrozícího mučení či nelidského zacházení, lze poukázat na to, že takové informace byly shromážděny správním orgánem v řízení o mezinárodní ochraně, kdy však výpověď žalobkyně byla shledána jako nevěrohodná, zároveň bylo vyhodnoceno, že žalobkyně není ve vlasti ohrožena pronásledováním ani nebezpečím vážné újmy. Žalobkyně pak ve správním řízení ani v žalobě nijak konkrétně nevysvětlila, co dalšího měla žalovaná z informací o zemi původu zjistit a jaký by to mohlo mít vliv na hodnocení věrohodnosti žalobkyně.

40. Žalobkyně ve správním řízení rovněž jako důvod hodný zvláštního zřetele označila aktuální situaci v Rusku v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, v této souvislosti však argumentovala pouze zcela obecně tím, že v zemi dochází k potírání opozice, nejhorší je situace v Čečensku, pravděpodobně dojde ke zvýšení represe, došlo k obléhání Mariupolu za účasti kadyrovců, apod. Tato tvrzení nemají žádnou specifickou vazbu k případu žalobkyně, nevypovídají nic o tom, proč by právě její osobní případ měl být případem hodným zvláštního zřetele, že by jí v České republice měl být udělen trvalý pobyt, přitom v řízení o mezinárodní ochranu byla její žádost důkladně posouzena z hlediska rizika pronásledování i možného rizika vážné újmy, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či nebezpečí z důvodu válečného konfliktu, a to v souvislosti s informacemi o zemi původu. Nebylo tudíž důvodné, aby žalovaná k aktuální situaci v zemi původu shromažďovala další zprávy, a to i v tom kontextu, že výpověď žalobkyně ohledně důvodů odvozených od politické činnosti otce byla shledána nevěrohodnou. Soud k tomu dále doplňuje, že řízení o žádosti dle zákona o pobytu cizinců se zásadně liší od řízení ve věci mezinárodní ochrany, ve kterém má správní orgán povinnost shromáždit aktuální a adresné informace o zemi původu; řízení podle § 67 zákona o pobytu cizinců je řízením zahájeným na žádost podle § 44 správního řádu, ve kterém je povinností žadatele, aby přesvědčivým způsobem tvrdil a doložil, že je v jeho případě dána zcela výjimečná situace pro udělení tohoto pobytového oprávnění. Bylo tudíž zejména na žalobkyni, pokud svou situaci odvozovala od aktuální situace v zemi původu, aby k tomu předložila též dostatečně relevantní podklady, žalobkyně však ve správním řízení poukázala pouze na článek z webu www.aljazeera.com, který měl dle tvrzení žalobkyně obsahovat vyjádření ruského lidskoprávního aktivisty a novináře G. Š., dle kterého válka na Ukrajině pravděpodobně zvýší potřebu represivní sociální kontroly v Rusku, půjde též o využití moci k budování legitimacy. Z toho je patrné, že se rovněž jednalo o zcela obecný podklad bez přímé vazby ke konkrétnímu případu žalobkyně.
41. Žalobkyně dále zpochybňovala vyhodnocení žalované, která dospěla k závěru, že její případ není případem hodným zvláštního zřetele, vytýkala jí, že téměř výhradně vyšla ze závěrů v řízení o mezinárodní ochraně. Jak je uvedeno výše, námítka ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu nebyla soudem shledána důvodnou. Ze shora uvedené judikatury pak vyplývá, že žalovaná byla povinna interpretovat neurčitý právní pojem důvodů hodných zvláštního zřetele a na konkrétním skutkovém půdoryse zdůvodnit, zda případ žalobkyně jeho kritéria naplňuje. Této povinnosti žalovaná dostála.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

42. V situaci, kdy žalobkyně v obou řízeních uvedla na podporu svých žádostí v základu totožné důvody (tedy, v té části důvodů, které žalobkyně odvozovala od pronásledování jejího otce), nelze vytýkat správním orgánům, pokud za základ svých úvah vzaly podklady z azylových řízení otce žalobkyně z Německa a žalobkyně samotné z České republiky. Žalobkyně ve správním řízení obsáhle poukazovala na perzekuci, které její rodina musela čelit z důvodu politických aktivit otce. Žalovaná však nemohla pominout, že Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky svým usnesením ze dne 10. 4. 2017 otci odepřel přiznání statutu uprchlíka, uznání práva na azyl a uznání podpůrné ochrany, byl vyzván k opuštění Německa a byl mu zakázán vstup na území, údaje jím poskytnuté byly vyhodnoceny jako nevěrohodné, otec následně svá tvrzení upravoval, aby je uvedl do souladu s výpověďmi dcer, svou žalobu proti tomuto rozhodnutí vzal později otec zpět a v Německu mu bylo uděleno pobytové oprávnění pouze na základě jeho špatného zdravotního stavu. Žalobkyně pak ve správním řízení neuvedla nic, čím by tyto závěry zpochybnila. Správní orgány se dále zabývaly řízením o mezinárodní ochranu žalobkyně v České republice, kde uvedla totožné důvody, jako v žádosti, poukázaly na to, že v řízení o mezinárodní ochraně správní orgán porovnal tvrzení žalobkyně s tvrzeními jejího otce v řízení v Německu, na základě čehož označil výpověď žalobkyně za nevěrohodnou. Správní orgány však neodkazovaly pouze na závěry řízení o mezinárodní ochraně, avšak na str. 7 prvostupňového rozhodnutí uvedly nejpodstatnější rozpory mezi tvrzeními otce a tvrzeními žalobkyně (kdy stejná tvrzení žalobkyně uplatnila jak v řízení o mezinárodní ochraně, tak o vydání povolení k pobytu), a to zejména zásadní rozpory týkající se popisu situace v letech 2014-2016. Správní orgány následně poukázaly na to, že v řízení o mezinárodní ochraně byla tvrzení žalobkyně shledána jako nevěrohodná, nepravdivá a účelově podaná, azylový příběh se zakládal na smyšlených problémech jejího otce. Vyhodnotily, že žalobkyně ani v řízení o pobytové oprávnění tato svá tvrzení ničím neprokázala, nemůžou tak ani představovat důvody hodné zvláštního zřetele. Soud takové vyhodnocení považuje za konzistentní a přesvědčivé, je z něj patrné, z jakých důvodů žalovaná nepovažovala uvedené okolnosti za způsobilé naplnit pojem důvody hodné zvláštního zřetele, a soud se s tímto hodnocením ztotožňuje. Nebylo důvodné, aby se žalovaná zabývala zrušujícím rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 30 Az 37/2018-73, neboť se týkal předchozího rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany žalobkyně, které zrušil pro nepřezkoumatelnost, v řízení konečným rozsudkem je však až rozsudek ze dne 30. 9. 2021 č.j. 43 Az 16/2020-94.
43. Žalobkyně ve správním řízení rovněž poukazovala na aktuální situaci v Rusku v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, kterou též považovala za důvod hodný zvláštního zřetele. Správní orgány se však i s touto argumentací vypořádaly a vysvětlily, proč tento důvod za hodný zvláštního zřetele nepovažují, uvedly, že v první řadě byla vyloučena možnost jejího pronásledování, neboť ani otec zde nebyl pronásledován, v tomto smyslu tedy žalobkyně nemá žádné zvláštní postavení. Lze podotknout, že žalobkyně v této souvislosti argumentovala pouze zcela obecně tím, že v zemi dochází k potírání opozice, nejhorší je situace v Čečensku, pravděpodobně dojde ke zvýšení represe, došlo k obléhání Mariupolu za účasti kadyrovců, apod. Správní orgány po vyhodnocení, že žalobkyně (ani její otec) není zájmovou osobou pro ruské orgány jako osoba ohrožená pronásledováním či vážnou újmu, tak zcela adekvátně dospěly k závěru, že pouze aktuální situace v Ruské federaci sama o sobě důvod hodný zvláštního zřetele nepředstavuje, a nemůže mít na žalobkyni v tomto smyslu zásadní vliv, žalobkyně ani není ohrožena mobilizací. Soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a doplňuje, že její

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

tvrzení ohledně aktuální situace v zemi původu jsou zcela povšechná, nemají žádnou specifickou vazbu k případu žalobkyně, která se k opozici režimu neřadí, nevypovídají nic o tom, proč by právě její osobní případ měl být případem hodným zvláštního zřetele, že by jí v České republice měl být udělen trvalý pobyt. Z těchto důvodů soud k důkazu neprováděl článek z webu www.aljazeera.com, na který žalobkyně poukazovala v žalobě a již ve správním řízení, a kde se měl nacházet názor ruského aktivisty a novináře, že válka pravděpodobně zvýší potřebu represivní sociální kontroly v Rusku. Z obdobných důvodů soud neprováděl k důkazu ani zprávu serveru X ze dne 4. 7. 2023, která měla dle žalobkyně popisovat, jak byla v Čečensku přepadena a mučena novinářka J. M., daný článek navíc pochází až z doby po vydání napadeného rozhodnutí a žalobkyně jej ve správním řízení nepředložila, a tedy k němu dle § 75 odst. 1 s.ř.s. nelze přihlížet.

44. Uvedené závěry se vztahují také k námitce porušení čl. 3 Úmluvy týkající se hrozby nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu v zemi původu.
45. Správní orgány se vypořádaly i s důvodem žalobkyně, dle kterého získali její rodiče humanitární pobytové oprávnění v Německu v důsledku špatného zdravotního stavu otce, který se tak již nemůže vrátit do Ruské federace, žalobkyně jej při návratu do Ruska již nebude moci navštívit. V této souvislosti uvedly, že ani tento důvod nepovažují za důvod hodný zvláštního zřetele z hlediska udělení trvalého pobytu žalobkyni v České republice, neboť žalobkyně sama je svobodná, bezdětná, soběstačná a praceschopná, dále uvedly též alternativní možnosti získání pobytového oprávnění na území ČR (k tomu více viz níže), rovněž poukázaly na to, že žalobkyně má též možnost usilovat o pobytové oprávnění na území jiného státu v Evropě, zejména Spolkové republiky Německo, kde pobývá její nemocný otec a její matka. I s tímto hodnocením se soud ztotožňuje a doplňuje, že žalobkyně nijak přesvědčivě nevysvětlila závažné důvody, proč by jí mělo být uděleno povolení k trvalému pobytu jako nejvyšší typ pobytového oprávnění v České republice, pokud její rodiče žijí v jiném státě, tedy ve Spolkové republice Německo, žalobkyně přitom nijak netvrdila, že by v Německu nemohla získat pobytové oprávnění ani že by s takovými pokusy byla neúspěšná, netvrdila ani nic o tom, že by nemohla do Německa za svými rodiči cestovat z domovského státu. Přitom však ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců se musí jednat o závažné a výjimečné důvody, pro které by žalobkyni mělo být uděleno povolení k trvalému pobytu právě v České republice; shora uvedené okolnosti však takové důvody nepředstavují.
46. Zákon o pobytu cizinců nezakládá nárok, aby cizinci pobývajícím na území kvůli probíhajícímu azylovému řízení po dlouhou dobu automaticky získali povolení k trvalému pobytu. Toto pobytové oprávnění podmiňuje existencí dalších důvodů hodných zvláštního zřetele, přičemž je na uvážení správního orgánu, aby při dostatečně zjištěném skutkovém stavu zhodnotil, zda se v konkrétním případě o takové důvody jedná. Žalovaná tyto požadavky naplnila, situaci žalobkyně hodnotila komplexně, zabývala se všemi tvrzeními žalobkyně, nikoli pouze těmi, která se shodovala s tvrzeními uvedenými v řízení o mezinárodní ochraně, na jejich základě dostatečně, uceleně a při respektování principu proporcionality vyhodnotila, z jakých důvodů žalobkyni namítané skutečnosti nepředstavují důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení povolení k trvalému pobytu žalobkyni v České republice.
47. Žalobkyně dále namítala, že rozhodnutí žalované je v rozporu s jejími předchozími závěry, kdy v minulosti v této věci zrušila první rozhodnutí správního orgánu I. stupně z důvodu nedostatečné specifikace dosažitelných pobytových alternativ k povolení Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

k trvalému pobytu, následně však žalovaná v napadeném rozhodnutí pobytové alternativy vůbec nehodnotila.

48. K pobytovým alternativám Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 3. 2011, č. j. 4 As 5/2011-101 uvedl, že „pokud žalovaný, jakož i městský soud opírají svá rozhodnutí o existenci alternativ k vydání povolení k trvalému pobytu, které by stěžovateli zajistily možnost pečovat o svoji vážně nemocnou matku, pak měly tyto alternativy ve svých rozhodnutích konkretizovat a alespoň v obecné rovině se vypořádat s otázkou, zda u stěžovatele přichází v úvahu aplikace některého z alternativních pobytových režimů tak, aby měl stěžovatel reálnou šanci povolení k pobytu získat a zajistit tak péči o svoji vážně nemocnou matku.“ Z toho vyplývá, že správní orgány mají povinnost ve svých rozhodnutích konkretizovat dostupná pobytová oprávnění, pokud rozhodnutí o existenci takových alternativ opírají.
49. V návaznosti na citované rozhodnutí NSS žalovaná ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 15. 11. 2022 č.j. MV-163275-4/SO-2022 uložila správnímu orgánu I. stupně, aby se s ohledem na své konstatování, že trvalý pobyt není jediným druhem pobytového oprávnění a žadatelka má možnost usilovat o jiný druh pobytového oprávnění na území, vypořádal alespoň v obecné rovině s otázkou, zda v případě žalobkyně přichází v úvahu aplikace některého z alternativních pobytových režimů.
50. Tomuto požadavku správní orgán I. stupně, a potažmo též žalovaná, dostály, když ve svých rozhodnutích konkretizovaly, že žalobkyně aktuálně pobývá na území na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. c), nic jí nebrání v tom usilovat o jiný typ pobytového oprávnění, např. víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Dále uvedly, že byť jsou pro občany Ruské federace omezeny možnosti podání žádosti o pobytové oprávnění v zemi původu, stále existuje možnost podat tam žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny dle § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Rovněž poukázaly na to, že žalobkyni není ani bráněno v podání žádosti i v jiném státě Evropské unie, pokud zde chce realizovat svůj rodinný život, např. za účelem soužití s rodiči na území Německa.
51. Soud shledal, že shora uvedené již představuje dostatečně konkrétní způsoby, kterými žalobkyně mohla dosáhnout alternativních pobytových režimů, zejména ohledně víza k pobytu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se pro žalobkyni jednalo o zcela reálnou možnost, kterou mohla na území České republiky využít i bez nutnosti vycestování, žalobkyni v tom nebránily zákonné ani jiné překážky. Tím byly dostatečně naplněny požadavky nastíněné ve shora uvedeném rozsudku NSS ze dne 23. 3. 2011, č. j. 4 As 5/2011-101. Z tohoto rozsudku pak vyplývá povinnost správních orgánů zabývat se pouze možnostmi alternativních pobytových oprávnění, správní orgány však nejsou povinny žalobkyni nijak garantovat, že takové alternativní pobytové oprávnění skutečně obdrží, žalobkyni nemusí být poskytnuta jistota jeho získání. Na přezkum napadeného rozhodnutí tedy nemůže mít vliv ani následně vydané rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vízum za účelem strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ze dne 7. 9. 2023, na které žalobkyně upozornila v doplnění žaloby ze dne 18. 9. 2023. Navíc, toto rozhodnutí v době vydání napadeného rozhodnutí dne 2. 8. 2023 ještě neexistovalo, a tedy ani nemohlo být žalovanou nijak zohledněno, pro soud je pak dle § 75 odst. 1 s.ř.s. rozhodující skutkový a právní stav v době vydání napadeného rozhodnutí. Z těchto důvodů soud dané rozhodnutí ze dne 7. 9. 2023 neprováděl k důkazu.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

52. Z výše uvedeného je patrné, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nijak neopakovala pochybení, které v prvním zrušujícím rozhodnutí vytkla správnímu orgánu I. stupně, neboť v současném řízení již byly do obou správních rozhodnutí konkrétní možnosti alternativních pobytových režimů doplněny.
53. Co se týče zásahu do soukromého a rodinného života, § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců sice stanovuje, že přiměřenost dopadů rozhodnutí správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to zákon stanoví, Nejvyšší správní soud ale dovodil, že z Úmluvy vyplývá povinnost za určitých okolností zvážit přiměřenost dopadu do těchto práv, podle rozsudku NSS ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35: *„Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Znamená to, že pokud stěžovatel v daném řízení namítá nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a porušení článku 8 Úmluvy, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v daném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.“* Současně je však nutné připomenout, že čl. 8 Úmluvy negarantuje cizincům právo vstupovat a pobývat na území státu a nedává jim ani právo, aby získali konkrétní typ pobytového oprávnění. Představuje pouze určitou garanci a korektiv toho, že při rozhodování o pobytovém oprávnění cizince bude brán v kontextu všech posuzovaných zájmů také přiměřený zřetel na existující osobní a rodinné vazby cizince (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2021, č. j. 8 Azs 87/2020-86).
54. Je nutné uvést, že žalobkyně ve správním řízení nikde přímo námitku nepřiměřeného zásahu do jejího soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy nevznesla, a to ani v odvolání. Žalovaná se přesto v napadeném rozhodnutí s těmito okolnostmi v intencích možného porušení čl. 8 Úmluvy vypořádala, a to nad rámec uplatněné argumentace ohledně důvodů hodných zvláštního zřetele. Vycházela přitom z toho, že žalobkyně přímo na území ČR má pouze svoji sestru v dospělém věku, kromě ní nemá na území ČR žádné rodinné vazby, sama žalobkyně je svobodná a bezdětná, její rodiče žijí v Německu, kde jim bylo uděleno humanitární pobytové oprávnění z důvodu špatného zdravotního stavu otce, žalobkyně tvrdila, že v případě zamítnutí žádosti by již nemohla vidět své rodiče. K tomu žalovaná s poukazem na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č.j. 5 Azs 46/2008-71 uvedla, že zásahem do soukromého a rodinného života by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy zpravidla mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu, výjimkou by mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem byla již pouhá nutnost vycestování. Takové důvody v případě žalobkyně neshledal, obava z hrozící újmy a perzekuce v zemi původu nebyla dostatečně prokázána, napadené rozhodnutí pak pro žalobkyni neznamená přímo nutnost vycestování z území, má i jinou možnost získání pobytového oprávnění na území, o které se nepokusila.
55. Soud k tomuto hodnocení nemá výhrady a připomíná, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu dochází pouze k odeprání výhod plynoucích ze statutu cizince pobývajícího na území České republiky v rámci trvalého pobytu, na základě tohoto rozhodnutí není žalobkyni znemožněno svůj pobyt na území České republiky legalizovat jiným způsobem, který nabízí zákon o pobytu cizinců. Přezkum rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu je z povahy věci mnohem méně intenzivní než přezkum rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu (či rozhodnutí o správním vyhoštění), neboť ve druhém případě jde o daleko závažnější zásah do práv jednotlivce (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011-65). V posuzované

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

věci jde navíc o řízení zahájené na žádost, a v takovém případě nelze po správním orgánu požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny relevantní důkazy, které by případně prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně, a to i pokud jde o nepřiměřenost tvrzeného zásahu do soukromého a rodinného života, pokud sama žalobkyně takové skutečnosti ani neoznačí (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011-60). Respektování a ochrana rodinného života spočívá v ochraně skutečných a trvalých rodinných vazeb, které má cizinec na území České republiky, přičemž zásahem do těchto vazeb by mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Výjimkou by pak mohl být například případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost vycestování. (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2016 č.j. 9 Azs 253/2016-30).

56. V daném případě žalobkyně přímo ve vztahu k území České republiky kromě sestry (na kterou ovšem v žalobě nepoukazuje) žádné soukromé či rodinné vazby netvrdila, odkazovala pouze na rodiče žijící v Německu. Za situace, kdy v řízení nebyla prokázána újma hrozící žalobkyni v zemi původu, ani žalobkyně netvrdila nemožnost získání pobytového oprávnění v Německu či nemožnost vycestování z domovského státu do Německa, pak nemůže být dána ani nepřiměřenost napadeného rozhodnutí o zamítnutí povolení k trvalému pobytu na území České republiky dle čl. 8 Úmluvy. Žalobkyni se nabízí zejména možnost usilovat o pobytové oprávnění právě na území Německa, pokud si přeje zůstat ve styku se svými rodiči.
57. Soud neprováděl k důkazu listiny přiložené k žalobě, tedy kopie průkazů otce žalobkyně a lékařskou zprávu v němčině, neboť pobyt otce žalobkyně v Německu ani jeho zdravotní stav nebyl v řízení nijak zpochybňován.
58. Soud na základě shora uvedeného neshledal žalobu důvodnou a dle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.
59. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. května 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.